

ва; большая готовность к признанию в бухгалтерском учете доходов и активов, чем расходов и обязательств и, как следствие, завышение финансовых результатов; наличие в нормативных актах противоречий и двусмысленных толкований.

Конечно, переход на МСФО для каждой страны не должен быть самоцелью, учитывая ее исторические особенности, действующий механизм хозяйственной деятельности. Имеют право на существование и свои особенности учета, однако эти особенности должны быть четко обозначены и понятны для заинтересованных лиц — иностранных инвесторов, акционеров и других. И над этим в РБ необходимо еще работать.

О. А. Нужна, канд. экон. наук, доцент
Луцкий национальный технический университет

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ РІЗНИХ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ ФОРМ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Одним із суттєвих показників стану підприємства, який визначає перспективи його подальшого розвитку, можливість досягнення стратегічних цілей та завдань, є його конкурентоспроможність.

Конкурентоспроможність аграрних підприємств в умовах ринкової економіки визначається здатністю до їх ефективної діяльності по виробництву і реалізації сільськогосподарської продукції, що забезпечує максимальну окупність засобів виробництва і вкладених коштів.

Під час проведення дослідження нами було обстежено п'ятдесят сільськогосподарських підприємств Волинської області і визначено рівень їх конкурентоспроможності за трьома методами: ринковою часткою, теорією ефективної конкуренції та методом бенчмаркінгу.

Також було досліджено зв'язок між організаційно-правовою формою господарювання на селі та рівнем конкурентоспроможності підприємств. Розглядаючи діючі форми підприємницької діяльності на селі, ми виділили найбільш поширені (сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю, акціонерне товариство, сільськогосподарський виробничий кооператив, приватне підприємство, селянське (фермерське) господарство).

Враховуючи, що питома вага продукції, яка надходить на ринок від фермерів, дуже низька, підвищення рівня конкурентоспроможності аграрних підприємств в економіці перехідного періоду має пов'язуватись, насамперед з такими формами господарювання, як товариство з обмеженою відповідальністю, виробничий кооператив і приватне підприємство.

Результати дослідження показали, що за двома із трьох розглянутих методів визначення рівня конкурентоспроможності підприємств найкращі середні показники — в групі приватних підприємств. І тільки при визначенні рівня конкурентоспроможності підприємства методом, заснованим на теорії ефективної конкуренції, найкраще середнє значення показника конкурентоспроможності є в групі господарських товариств.

Найнижчі середні показники за всіма методами визначення рівня конкурентоспроможності, які застосовувалися у проведеному дослідженні, розміщуються в групі сільськогосподарських виробничих кооперативів.

Однак, у структурі аграрних підприємств Волині у серед недержавних підприємств найбільшу питому вагу складають сільськогосподарські виробничі кооперативи (більш як 60 %), далі йдуть господарські товариства (більше 20 %) і приватні підприємства (менше 15 %).

Тобто, найбільшою є кількість саме тих підприємств, рівень конкурентоспроможності яких найнижчий (сільськогосподарські виробничі кооперативи), і, навпаки, кількість підприємств із високим рівнем конкурентоспроможності найменша (приватні підприємства).

Отримані результати співпадають з висновком О. Онищенко про те, що сільськогосподарські кооперативи на даному етапі господарювання в умовах становлення системи ринкових відносин в аграрному секторі економіки виявились найменш конкурентоспроможною формою сільськогосподарських підприємств. Але це не повинно спонукати до реорганізації всіх кооперативів в інші підприємницькі структури [1, с. 67].

На думку В. Месель-Веселяка, висновки про ефективність певної форми господарювання робити передчасно, оскільки недостатнім є період їх роботи, а також використані показники ефективності діяльності підприємств не враховують фактор господаря-керівника, від якого значною мірою залежить успіх справи [2, с. 20].

Очевидно, що в ринкових умовах підприємства з низьким рівнем конкурентоспроможності тривалий час існувати не можуть,

тому їх частка повинні зменшуватись, а питома вага підприємств із високим рівнем конкурентоспроможності, навпаки, зростати. Це підтверджує дослідження структури аграрних підприємств Волинської області.

Причиною цього, на нашу думку, є відмінності у організаційно-правових засадах діяльності підприємств різних форм господарювання. Так, перевагами приватного підприємництва є простота прийняття управлінських рішень і, відповідно, можливість перепрофілювати виробництво, відсутність інших власників бізнесу і їх впливу на його ведення. Визначення «приватне», крім форми власності, виявляє головну особливість правового становища підприємства цієї організаційної форми. Власник є водночас підприємцем, а власність і управління майном не розмежуються.

Список використаних джерел

1. *Онищенко О.* Фінансова результативність сільськогосподарських підприємств // Економіка України. — 2005. — № 2. — С. 59—70.
2. *Месель-Веселяк В. Я.* Підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва // Економіка АПК. — 2005. — № 6. — С. 17—26.

Н. В. Оляднічук, викладач
Уманський державний аграрний університет

ПРОБЛЕМИ ПРАКТИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ П(С)БО 30 «БІОЛОГІЧНІ АКТИВИ» У ТВАРИННИЦТВІ

Національний П(С)БО 30 «Біологічні активи» призначено для регулювання обліку та відображення руху тварин або рослин, які в процесі біологічних перетворень здатні давати сільськогосподарську продукцію та/або додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди [1]. Основою бухгалтерського обліку є належним чином оформлений первинний документ, який дозволяє здійснити бухгалтерський запис, від якого залежать повнота і достовірність облікової інформації.

Результати досліджень доводять, що організація первинного обліку біологічних активів тваринництва в сільськогосподарських підприємствах не відповідає вимогам сьогодення. Порушується принцип повного висвітлення, оскільки достовірної та ви-